

SENIORENRAAD WAALRE

INTERVIEW

WETHOUDER MEVR. HANNEKE BALK
door Maria van der Sar en Ton Friesen

In maart a.s. zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. De uitslagen daarvan en de onderhandelingen die daarop volgen, zullen bepalen welke partijen de collegepartijen zullen vormen d.w.z. welke partijen een kandidaat-wethouder zullen leveren.

Los van die ontwikkelingen heeft wethouder mevrouw Hanneke Balk, die momenteel op voordracht van D66 in het College van Burgemeester en wethouders zit, al laten weten niet meer beschikbaar te zijn voor een nieuwe termijn. Zij zal dus, hoe dan ook, in april afscheid nemen.

Voor de Seniorenraad Waalre alle aanleiding om haar uit te nodigen voor een "interview".

1. Vijf jaren wethouder in de gemeente Waalre. Komende april neemt u afscheid van de gemeente en de gemeente van u. Kijkt u er naar uit of ziet u er tegenop?

Mijn werk als wethouder doe ik nog steeds met heel veel inzet en plezier. Daar ligt ook niet de reden in besloten dat ik ermee

ophoud. Ik heb thuis “een heel aardige man” die inmiddels gepensioneerd is. Wij hebben vooraf duidelijk afgesproken dat als hij thuis is en mijn termijn als wethouder eindigt “ik naar huis kom”.

In die zin kijk ik er naar uit! Wil niet zeggen dat ik niet af en toe deze intensieve baan zal missen. Maar ik ben zeer wel in staat dat los te laten.

In de attitude zal het ook een verandering zijn. Als ik nu ergens kom richt zich veel van de aandacht op mij dat zal straks volstrekt anders zijn. Wordt natuurlijk wel even wennen.

2.Wethouder van buiten de gemeente; dat was wennen voor de gemeente. Was dat ook wennen voor u?

Ik was niet de eerste/enige wethouder in Waalre die van buiten kwam. Ik denk ook dat Waalre er nauwelijks aan heeft moeten wennen. Heb zelden horen zeggen “maar u hebt goed praten u woont hier niet”. Voordeel was o.m. dat ik niet gehinderd werd door het verleden. Maar ik moest me er zeer wel bewust van zijn dat ik ook mede als buitenstaander naar langlopende discussies keek en die beoordeelde. Verder vraagt het dat je je de dossierkennis heel snel eigen maakt en plaatst binnen de omstandigheden van Waalre.

3.Een wethouder niet vanuit de gemeenteraad is mogelijk gemaakt door de dualistische structuur die al 15 jaar geleden ingevoerd is. Vindt u dat het dualisme in de bestuurlijke cultuur (bestuur en toezicht op dat bestuur) van de gemeente werkt of zitten er nog de nodige haken en ogen aan?

Het primaat ligt bij de Raad! Natuurlijk blijft het altijd nog een beetje laveren. Maar naar mijn mening heeft het dualisme ook op dit niveau zeker meer voordelen dan nadelen. Heb mij altijd voorgehouden: “De Raad schrijft mijn boodschappenbriefje, geeft mij geld mee en zegt wanneer ik terug moet zijn. Binnen die kaders doet een wethouder vervolgens de uitvoering waarbij eigen keuzes gemaakt worden.”

De mogelijkheid van eigen initiatief wordt naar mijn mening door de Raad nog te weinig benut.

In de dualistische structuur ben je niet ook mede raadslid en daar moet je terdege rekening mee houden. De informatievoorziening aan de Raadsfracties moet gelijk zijn. Dat luistert heel nauwkeurig! Ik kon dan ook doorgaans de afdelingsvergaderingen Waalre van mijn partij D66 niet bezoeken.

4.Als wethouder hebt u in Waalre binnen het college de portefeuille met o.a. de WMO, Langdurige zorg, jeugdbeleid, vluchtelingen/asielzoekers, ouderenbeleid, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, lokaal onderwijsbeleid, openbaar vervoer bekleed.

Was dat uw eigen keuze of was dat het onderhandelingsresultaat om D66 in het college te krijgen?

Dat was zeer wel mijn eigen keuze. Ik had twee mogelijkheden of wethouder in Craanendonk of wethouder in Waalre. Ik heb bewust gekozen voor Waalre omdat mij hier de mogelijkheid geboden werd om de uitvoering van de nieuwe gedecentraliseerde zorgtaken vanuit een zorgvuldig gekozen visie in te vullen. "Persoonlijk en dichtbij" was ambitieus en vormde het hart van deze visie. Ik kon mij daar helemaal in vinden.

5. Juist uw portefeuille explodeerde in die vijf jaren doordat het Rijk op het gebied van welzijn vele taken decentraliseerde. Vond u het niet erg veel ineens en heeft dat niet een geweldig beslag op u gelegd?

Als bestuurslid van de vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) was ik al goed op de hoogte van de decentralisaties en wat deze voor de gemeenten zou betekenen. Vanaf april 2013 was mijn focus dus gericht op de kansen en mogelijkheden van de nieuwe wet. Zeker voor een kleine gemeente als Waalre, waar mensen nog echt bij elkaar betrokken zijn. Daarop hebben we de beleidsnota "Persoonlijk en Dichtbij" ook geschreven. Een degelijke werkwijze o.a. zichtbaar in Goedvoormekaar Waalre past perfect bij Waalre.

6. Als ik als voorzitter van de Seniorenraad u op gelegenheden ontmoette (dat gebeurde niet zo vaak want vertegenwoordiging van de SR heb ik vooral gedelegeerd aan Maria van der Sar en Piet van Hoof) maar als ik u op die bijeenkomsten meemaakte, maakte u op mij een wat gehaaste, ongeduldige en resultaatgerichte indruk. Zit dat in uw karakter of was dat door toedoen van tijdsgebrek? (Of lag het aan mij!)

Was ik me niet bewust van. Kan me er overigens wel iets bij voorstellen. Probeerde altijd voor veel mensen aanspreekbaar te zijn en soms ontgaat het je dan niet dat er verderop alweer mensen op je te wachten staan. Ben er altijd alert op geweest voldoende aandacht aan mensen te geven. Misschien toch ook wel een trekje in mijn karakter: ik kan weinig begrip opbrengen voor b.v. ouderen die blijven zeuren en alleen maar oog hebben voor hun eigen zaak. Dan hoor je vaak: "ik heb recht op....". Redelijkheid en billijkheid is dan ver zoek. B.v. in gevallen van woningaanpassing als het om iets marginaals gaat. Als je een traphekje nodig hebt voor de veiligheid van je baby vragen ouders daar toch ook geen voorziening voor op kosten van de gemeenschap. Dat je weet waar je recht op hebt is prima maar we willen ook een beroep doen op zelfredzaamheid. Die oplossingen zoeken inwoners ook vaak samen met het CMD. Lukt dat niet, dan is de gemeente het vangnet. Gelukkig begrijpen veel

mensen dat ook en de reacties zijn vaak positief als mensen zelf aan oplossingen kunnen werken.

7 Het besluit om te werken met het CMD en een Plus Team was denk ik een zeer weloverwogen besluit. Heeft tot nu toe goed uitgepakt alhoewel het CMD nog steeds meer bekendheid kan gebruiken. Bent u nog steeds tevreden met de inrichting van een plus-team?

In de nota "Persoonlijk en dichtbij" hebben we beschreven hoe de gemeente Waalre de nieuwe zorgtaken vorm geeft met de inrichting van het Centrum voor Maatschappelijk Deelname (CMD) en een gespecialiseerd Plus Team.

Terugkijkend ben ik zeer tevreden! We hebben met het besluit over de vormgeving een unieke keuze op de kaart gezet. Een aantal gemeenten heeft inmiddels ons model overgenomen. Ook met het Plus Team (geen generalisten maar specialisten die gebruik maken van elkaars deskundigheid bij een meervoudige problematiek) hebben we een goede keuze gemaakt. Met de invulling van dat Plus Team hebben we weten te bewerkstelligen dat specialistische instellingen onderkennen in het plus team een goede gesprekspartner te hebben, op hetzelfde niveau.

8. In uw portefeuille zat ook het "seniorenbeleid". In de reactie op "gezondheid verbindt in de gemeente Waalre" hebben wij gepleit voor een expliciet maar wel geïntegreerd seniorenbeleid. Ik had toen de indruk dat u dat niet direct omarmde. Kunt u aangeven, vanuit uw ervaring, waarom niet?

Het gemeentelijk welzijnsbeleid is er voor iedereen en integraal; daarvoor is m.i. geen specifiek welzijnsbeleid voor senioren wenselijk zoals dat bijv. ook niet nodig is voor mensen met een beperking

9. Een van de punten in het Seniorenbeleid voor de komende tijd zou naar onze mening moeten zijn dat er voldoende, goed geoutilleerde en betaalbare seniorenwoningen beschikbaar zijn. Op het terrein van 't Hazzo wordt voorzien in nieuwbouw waarvan 80 % sociale woningbouw. Hebt u nog of kunt u nog bewerkstelligen dat, zo centraal gelegen, zeker in een behoorlijk aantal seniorenwoningen voorzien wordt?

We streven steeds naar "levensloopbestendige woningen".

10. Het project “goed voor mekaar” was een prima initiatief en uw dienst timmert voor dat project behoorlijk aan de weg. Toch is het voor velen nog een ver-van-mijn-bed-show.

Het is nu een kwestie van doorpakken en daarbij is de belangrijkste vraag: hoe kan Goedvoormekaar “echt” geïntegreerd worden in de samenleving?

Het project “Goed voor mekaar” heeft in korte tijd een prima ontwikkeling doorgemaakt.

Natuurlijk moet het verder geïntegreerd worden. Ik denk dat we met het besluit per 1 januari 2018 het LIAC, Vrijwilligers Waalre en Servicedesk Mantelzorg verder te laten gaan onder de naam “Goed voor Mekaar” een prima vervolgstap hebben genomen.

“Goed voor Mekaar” wordt gehuisvest in de hal van het nieuwe, multifunctionele, Huis van Waalre.

11. Agenda 22 is gebaseerd op de 22 standaardregels van de Verenigde Naties voor gelijke kansen voor alle mensen met een handicap. Nederland heeft in 2016 het verdrag geratificeerd. Na aansluitende nationale wetgeving kan nu met de uitvoering begonnen worden. Erg belangrijk! De Seniorenraad heeft al in 2007 aandacht gevraagd voor het probleem en een rapport uitgebracht “Waalre op weg naar.....ouderen en gehandicaptenproof”.

Hoe ver is de gemeente met de voorbereidingen?

Agenda 22 van de VN gaat over de toegankelijkheid van voorzieningen voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking. Dat gaat dus verder dan uw rapport uit 2007, waar overigens wel adviezen uit zijn overgenomen. In januari gaat een notitie “inclusieve samenleving” naar de Raad waarin Agenda 22 voor Waalre is vertaald. Overigens is bijv. bij het ontwerpen van het Huis van Waalre al gesproken met mensen met een beperking en dat zie je ook terug in het gebouw. Landelijk heeft Waalre daar al complimenten voor gekregen!

12. Inmiddels bijna drie jaar geleden heeft de Seniorenraad initiatief genomen “armoede in Waalre” en de aanpak daarvan voor het voetlicht te brengen. We hebben toen samen met de gemeente een avond georganiseerd die bedoeld was om te inventarissen wie er in Waalre allemaal betrokken is bij armoedebestrijding. De opkomst was groot en er is een inventarisatielijst opgemaakt.

De gemeente heeft vervolgens afgezien van een vervolg. De Seniorenraad was zeer verrast.

Nadien hebben we het initiatief vernomen van de Stichting Waalre Schuldenvrij. Eenzelfde aanpak als de seniorenraad gepland en uitgewerkt had. Nu heeft de gemeente zich wel weer laten betrekken.

Moet er niet wat zorgvuldiger omgegaan worden met initiatieven van vrijwilligers die daar veel tijd en moeite in steken?

In de zorg draait heel veel op de inzet van vrijwilligers. Daar moet dan ook heel zorgvuldig mee omgegaan worden. Het is zaak zoveel mogelijk aan te haken bij bestaande initiatieven die dan mogelijk ook weer versterkt kunnen worden. Het komt dan aan op samenwerking. Door dit initiatief van de Seniorenraad is een goed inzicht verkregen in de werkwijze van de 17 (!) organisaties die zich bezighouden met "armoede in Waalre". Veel van deze organisaties kenden elkaar nauwelijks.

13. Minister Presidenten geven in een verkiezingsstrijd vaak aan "de klus te willen afmaken" en pleitten voor een herverkiezing. Bij u ligt dat anders. Hebt u uw klus hier afgemaakt of zijn er dingen waarvan u zegt daar moet mijn opvolger zich echt over buigen?

"de klus te willen afmaken" is natuurlijk pure nonsens. Openbaar bestuur is een continue proces! Daarbinnen kan men wel projecten afronden. De implementatie van de decentralisatie is zo'n afgerond project. Ik ben blij met wat we gerealiseerd hebben in het sociaal domein, naast kwalitatief goede zorg voor de inwoners. Het feit dat we nu meer inzicht hebben in de inkomsten en uitgaven en deze konden verwerken in de begroting 2018. Dat kan echt niet elke gemeente ons nazeggen.

14. Vijf jaren een belangrijke wethouder in Waalre die behoorlijk aan de weg timmerde.

Veel bereikt. Zeer betrokken!

Kunt u, terugkijkend, aangeven of er specifiek een beleidspunt is waarvan u nu zegt: daar ben ik nou echt blij mee dat ik dat bereikt heb?

Natuurlijk zijn die beleidspunten er. Gelukkig best wel veel. Als ik er hier een moet noemen kies ik voor een punt in het jeugdbeleid. Jeugdgezondheidszorg moet volgens mij een doorgaande zorg zijn voor kinderen van 0 tot 18 jaar. Dat was opgeknipt in 0-4 bij Zuidzorg en 4-18 bij de GGD. In Waalre loopt nu een proef, waarin die gezondheidszorg wordt gegeven aan kinderen van 0 tot 18 jaar door een vaste verpleegkundige. Deze verpleegkundige is gekoppeld aan een gezin, dus als er meer kinderen zijn hebben de ouders 1 aanspreekpunt voor alle kinderen.

15. Belangrijkste is denk ik dat u vertrouwen in het bestuur teruggebracht hebt. Gezag opgebouwd. Wordt het niet een grote aderlating voor D66 bij

de komende verkiezingen dat u niet meer beschikbaar bent? Zou het niet beter zijn dat partijen voor de verkiezingen aangeven wie ze eventueel als kandidaat wethouder naar voren schuiven?

Niemand is onmisbaar, ook ik niet. In de regio hebben we een D66 kandidatenpool waarvan ik weet dat er prima kandidaat-wethouders tussen zitten.

16. Het wethouderschap in Waalre heeft een behoorlijke wissel getrokken op u en uw thuisfront (veronderstel ik). Hebt u met dat thuisfront een z.g. PIZ-cursus en/of breicursus gevolgd?

Nee! Nog wel aan gedacht maar het is er niet van gekomen. Toch pleit ik ervoor dat een dergelijk cursus georganiseerd wordt voor o.m. wethouders.

17. Vele tientallen jaren wordt er al gediscussieerd over de bestuurlijke inrichting van Zuidoost Brabant. We kennen een grote verscheidenheid aan oplossingen maar hoe denkt u over blijvende zelfstandigheid van de gemeente Waalre.

Samenwerking is uiterst noodzakelijk en als die samenwerking er is zijn er vele oplossingen denkbaar. Naar mijn mening hebben de inwoners van Waalre vooral voordelen van de kleinschaligheid van onze gemeente. Zeker in het sociaal domein waar "persoonlijk en dichtbij" nog mogelijk is. Maar ALS een fusie onafwendbaar zou zijn dan is mijn persoonlijke mening dat opgaan in Eindhoven of Valkenswaard geen voordelen biedt. In dat geval zou Veldhoven volgens mij een betere keuze zijn ook al omdat Waalre ook nu al goed met deze gemeente samenwerkt.

Tot slot:

De Seniorenraad Waalre dankt u van harte voor dit interview en verder voor alles wat u impliciet en expliciet voor de senioren van Waalre gedaan hebt.